

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO
NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY

2. Czas powstania

Ok 1300 r.; XIX w.

3. Miejscowość

WODNIKÓW
GÓRNY

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

OBSZAR WSI

5. Przynależność administracyjna

Województwo dolnośląskie

Powiat milicki

Gmina Milicz

6. Współrzędne geograficzne

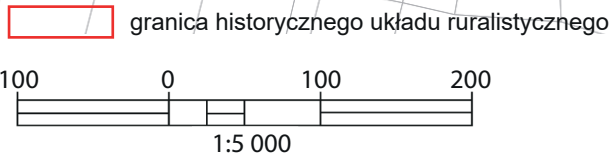
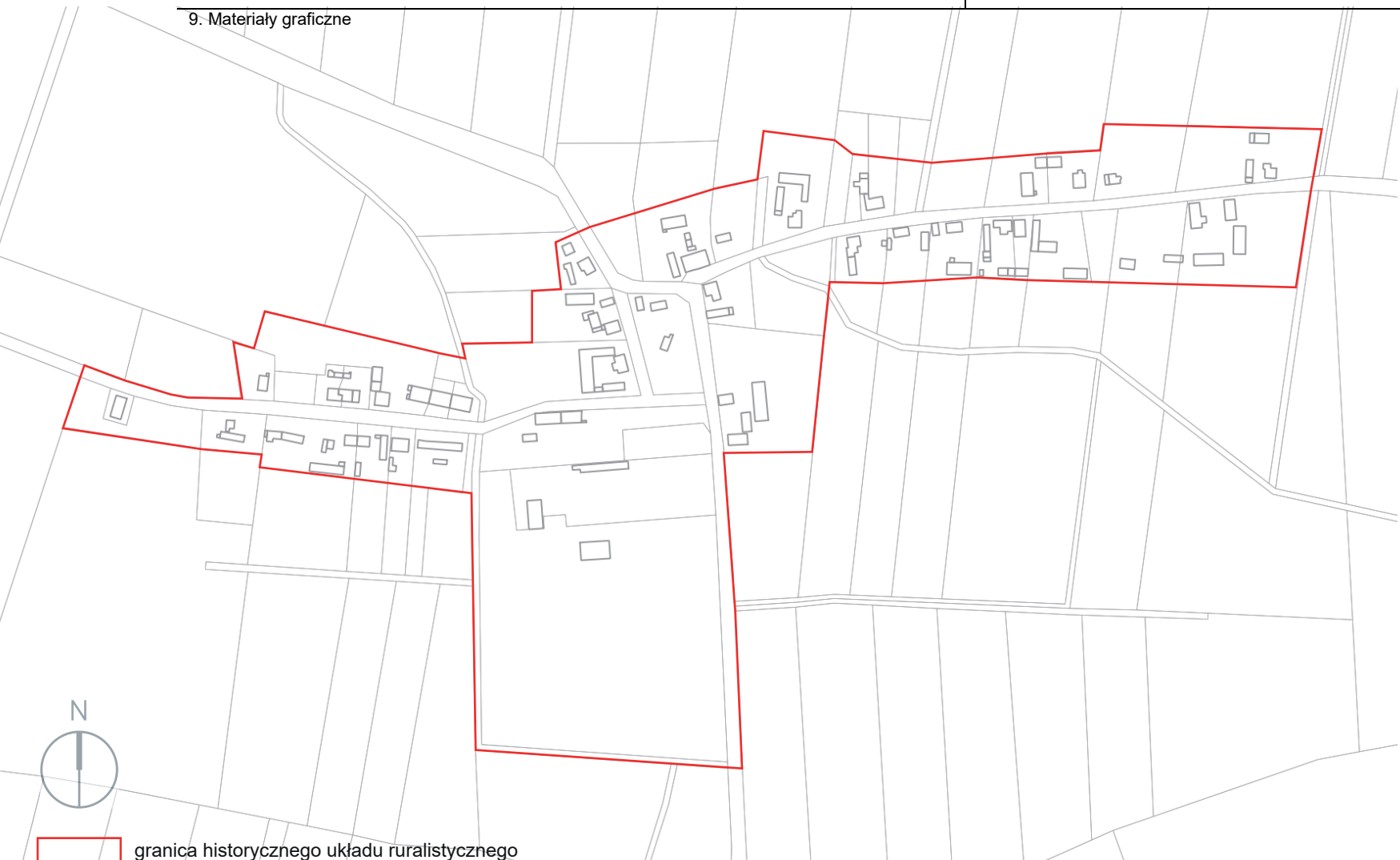
51°36'43"N 17°28'19"E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE, ROLNICZE

8. Stan zachowania

3

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwa wsi:

Miejscowość historycznie złożona z dwóch części, w 1845 r. wyróżniana u J.G. Knie jako Wodników Górny i Dolny. W 1940 r. stanowiła jedną wieś o nazwie Wiesenthal. Podział na dwie części nastąpił ponownie w 1945 r. na Wodników Górny i Ostrowąsy.

Ok 1300 r. Wodnicowo; 1350 r. Wodnikow; 1407 r. Woidnikowe; 1619 r. Woidnigkofa; 1787 r. Woidnikawe Ober; 1940 r. Wiesenthal

Historia wsi:

Pierwsza wzmianka pochodzi z wykazu dziesięcin wrocławskiego probostwa katedralnego, którego wieś była własnością. W 1787 r. znajduje się tu dwór i folwark, 11 zagród, wiatrak i dom należący do gminy. Łącznie w 29 domach zamieszkiwały 154 osoby. Właścicielem wsi był von Gfug. Następnie w 1845 r. wymienia się rotmistrza von Kaerstena. Poza pałacem i folwarkiem wymienia się 38 domów, wiatrak i kuźnię. Ponadto zakład tartaczny, 5 tkalni lnu i owczarnię. Liczba mieszkańców wynosiła 240, w tym 47 katolików.

Układ przestrzenny:

Wieś składająca się z dwóch członów, z częścią przyfolwarczną na południowym wschodzie, centralnym placem na północ od folwarku oraz zabudową zagrodową wzdłuż równoleżnikowej drogi na północnym wschodzie. Zespół pałacowo-parkowy zachowany w dobrym stanie, zniszczony został układ przestrzenny rozparcelowanego folwarku. Zabudowa wsi zagrodowa, nieregularna. Na południe od miejscowości zaczyna się wieś Ostrowąsy, z którą wieś ma powiązania widokowe. Na zachód od zabudowy, w lesie znajduje się cmentarz rodowy.

Stanowiska AZP:

brak zlokalizowanych stanowisk w granicach układu wsi.

Postulaty konserwatorskie:

Ochrona zabytkowego założenia pałacowo-parkowego wraz z folwarkiem; zachowanie i rewaloryzacja układu przestrzennego przez utrzymanie charakteru wsi i poprzez wprowadzenie zabudowy szczytowo lub kalenicowo względem osi drogi w 1. linii zabudowy lub poprzez zamykanie czworobocznych zagród; wymóg stosowania tradycyjnych form, materiałów, dyspozycji elementów zewnętrznych na elewacjach itp., ochrona historycznej zieleni

Istniejące zagrożenia:

Degradacja pałacu i terenu parkowego z folwarkiem; wprowadzanie współczesnej zabudowy nieuwzględniającej związków przestrzennych, tworzenie nowych linii zabudowy na obszarach pierwotnie przeznaczonych na łąki i pola, rozbiórka i przekształcanie obiektów historycznych, wykorzystywanie niezgodnych z tradycją form i materiałów przy remontach i przebudowach obiektów

Bibliografia:

Wytyczne konserwatorskie dla planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Milicz, OBiDZ Wrocław 1993

Zimmermann F.A., Beiträge zur Beschreibung von Schlesien. Brieg 1785, 7. Bd. S. 419

Knie J. G., Alphabetisch-statistisch- topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuss. Provinz Schlesien, Breslau 1845, S. 753

Meßtischblatt, oprac. 1886, popr. i wyd. 1888, skala 1: 25 000

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

m.żeniek 2023
Charla Kowalczyk